

Objaśnienia do formularza GAZ-3 na rok 2015

Objaśnienia dotyczą wzoru formularza zawierającego dane za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

Działy 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12 i 14 sprawozdania należy wypełniać po zakończeniu każdego miesiąca (prezentowane tam dane są narastające od początku roku do końca danego miesiąca), Dział 13 – po zakończeniu każdego kwartału w ramach sprawozdania za miesiąc kończący dany kwartał (podajemy tam ceny za dany kwartał, tj. w sprawozdaniu za marzec – ceny w I kw., w sprawozdaniu za czerwiec – w II kw., w sprawozdaniu za wrzesień – w III kw. i w sprawozdaniu za grudzień ceny w IV kw.), Dział 7 i Dział 8 – dwa razy w roku wg stanu na dzień 30 czerwca wraz ze sprawozdaniem za 6 miesięcy i na dzień 31 grudnia ze sprawozdaniem za 12 miesięcy oraz Dział 15 i Dział 16 – po zakończeniu roku kalendarzowego w ramach sprawozdania za 12 miesięcy.

Uwaga: wszystkie informacje dotyczące ilości gazu należy podawać w m³ w temperaturze 0 °C i przy ciśnieniu 101,325 kPa. Natomiast ciepło spalania określa się dla procesu spalania zachodzącego przy ciśnieniu 101,325 kPa i w temperaturze 25 °C.

Występujące w formularzu i objaśnieniach określenie „średnia” zawsze oznacza **średnią ważoną**.

Zmiana dot. Działu 1, 3, 4, 5 i 13

W działach tych wprowadzono nowy sektor odbiorców gazu. Dotychczasowy „sektor usług i użyteczności publicznej” został podzielony na dwie odrębne kategorie:

- sektor usług,
- sektor użyteczności publicznej.

Pod pojęciem „**sektora użyteczności publicznej**” należy rozumieć odbiorców zakwalifikowanych do następujących działów: 85 - Edukacja, 86 – Opieka zdrowotna, 87 – Pomoc społeczna z zakwaterowaniem i 88 - Pomoc społeczna bez zakwaterowania.

Dział 1. Bilans gazu ziemnego wysokometanowego

Wiersz 01, kolumna 1 i kolumna 3 – jest sumą wierszy: 02, 04, 05, 06, 10, 11, 12 i 13. W kolumnie 2 należy podawać średnioważone ciepło spalania w MJ/m³ dla poszczególnych pozycji przychodu.

Wiersz 14, kolumna 1 i kolumna 3 – jest sumą wierszy: 15, 26, 27, 28, 33 i 34.

Ilości dotyczące poszczególnych pozycji przychodu i rozchodu należy podawać w **mln m³** oraz **MWh**.

Wiersz 35 „Różnice bilansowe” jest różnicą wiersza 01 „Przychód” i wiersza 14 „Rozchód”.

Przez pojęcie strat w wierszu 28 należy rozumieć każdy rodzaj ubytku gazu, w tym np. spowodowany kradzieżą.

Dział 2. Obrót z zagranicą gazem ziemnym wysokometanowym

W Dziale tym należy podać szczegółową specyfikację dotyczącą:

- **zakupu gazu wysokometanowego z zagranicy**, w podziale na następujące kategorie importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego:
  - kraj pochodzenia - wiersze 01÷09
  - kraj wysyłki - wiersze 10÷18
  - kraj siedziby kontrahenta - wiersze 19÷27.
- **sprzedaży gazu wysokometanowego za granicę** (wiersze 28÷31).

Wielkości zakupu z zagranicy podane w wierszach 01, 10 i 19 muszą być sobie równe i zgodne z wielkością podaną w wierszu 11 Działu 1.

Wielkość sprzedaży za granicę w wierszu 28 musi być zgodna z wielkością podaną w wierszu 19 Działu 1.

Definicje stosowane w statystyce handlu zagranicznego (INTRASTAT - system statystyki obrotów handlowych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz dokument SAD stosowany przez służby celne dla importu i eksportu towarów i usług) są następujące:

- **kraj pochodzenia** towaru jest to kraj, w którym towar został wyprodukowany lub znacząco przekształcony,
- **kraj wysyłki** towaru jest to kraj, z którego towar został wysłany bez jakichkolwiek dalszych transakcji handlowych lub innych działań, zmieniających status prawny towaru w krajach pośrednich; krajów tranzytowych nie należy traktować jako krajów wysyłki,
- **kraj przeznaczenia** jest to kraj docelowy, do którego towar ma być dostarczony.

Uwaga: Przy raportowanych ilościach gazu w ramach rewersu należy koniecznie dopisać „rewers” przy nazwie kraju, z którego pochodzą przedmiotowe dostawy.

Dział 3. Bilans gazu ziemnego zaazotowanego podgrupy Lw (GZ 41,5)

W Dziale tym należy podawać dane bilansowe dotyczące gazu ziemnego zaazotowanego o symbolu Lw (GZ 41,5), tj. gazu, dla którego zgodnie z Polską Normą PN-C-04753:2002 wartość nominalna górnej liczby Wobbego w podanych wyżej warunkach odniesienia wynosi 41,5.

Wiersz 01, kolumna 1 i kolumna 3 – jest sumą wierszy: 02, 04, 05, 06 i 09. W kolumnie 2 należy podawać średnioważone ciepło spalania w MJ/m³ dla poszczególnych pozycji przychodu.

Wiersz 10, kolumna 1 i kolumna 3 – jest sumą wierszy: 11, 20, 21, 22, 23 i 28.

Wiersz 29 „Różnice bilansowe” jest różnicą wiersza 01 „Przychód” i wiersza 10 „Rozchód”.

Ilości dotyczące poszczególnych pozycji przychodu i rozchodu należy podawać w mln m³ oraz MWh.

Przez pojęcie strat w wierszu 23 należy rozumieć każdy rodzaj ubytku gazu, w tym np. spowodowany kradzieżą.

Dział 4. Bilans pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych

W Dziale tym należy podawać dane bilansowe dotyczące pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych będących przedmiotem obrotu jednostki sprawozdawczej. Średnie ciepło spalania należy wyliczyć jako średnią ważoną ujętych w bilansie rodzajów gazu. Układ tabeli bilansowej jest dla tego Działu identyczny jak dla Działu 3.

Dział 5. Liczba odbiorców końcowych i sprzedaż gazu odbiorcom końcowym

Dział ten wypełniają przedsiębiorstwa, które posiadają koncesję na obrót paliwami gazowymi i sprzedające paliwa gazowe odbiorcom końcowym. W tabeli należy podać liczbę odbiorców końcowych oraz sprzedaż gazu tym odbiorcom w podziale na:

- odbiorców posiadających umowy kompleksowe,
- odbiorców posiadających umowy rozdzielone tj. umowę sprzedaży i umowę o świadczenie usług przesyłania/dystrybucji paliwa gazowego.

Dział ten dotyczy:

- gazu ziemnego wysokometanowego,
- gazu ziemnego zaazotowanego podgrupy Lw (GZ 41,5),
- pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych, będących przedmiotem sprzedaży.

Dział 6. Bilans gazów innych

W wierszach 01 ÷ 26 kolumny 1 i kolumny 2 – należy podawać dane bilansowe gazu uzyskanego z mieszaniny propanu i butanu z powietrzem. Analogiczne dane w kolumnach 3 i 4 dotyczą mieszaniny rozprężonego propanu i butanu, w kolumnach 5 i 6 gazu ziemnego skroplonego (LNG), a w kolumnach 7 i 8 gazu z wydobycia podmorskiego

W wierszu 04 – należy podać sumaryczne wielkości importu i nabycia wewnątrzspółnotowego gazów oraz w wierszach 05, 06 i 07 powyższe wielkości w podziale na kraje pochodzenia, tj. kraje, w których gaz ten został skroplony. W wierszu 13 – należy podać sumaryczne wielkości eksportu i dostawy wewnątrzspółnotowej gazów oraz w wierszach 14, 15 i 16 powyższe wielkości w podziale na kraje przeznaczenia, tj. kraje, do których gaz ten został sprzedany.

Dane dotyczące ilości gazów należy podawać w tys. m³ i MWh. Do przeliczenia ilości LNG na metry sześciennie gazu uzyskanego z regazyfikacji można zastosować następujące przybliżone przeliczniki: gęstość LNG = 0,45 t/m³, 1 m³ LNG = 600 m³ gazu po regazyfikacji, 1 tona LNG = 1333 m³ gazu po regazyfikacji. Jeśli firma prowadząca obrót gazem LNG posiada dane przeliczeniowe zmierzone konkretnie dla gazu, który sprzedaje, wówczas lepiej jest zastosować dane własne firmy jako bardziej dokładne.

Wiersz 26 „Różnice bilansowe” jest różnicą wiersza 01 „Przychód” i wiersza 09 „Rozchód”.

W wierszu 27 – należy podawać dla poszczególnych gazów odpowiadające im wielkości średnioważonego ciepła spalania w MJ/m³.

Dział 7. Długość sieci gazowej

W Dziale tym należy podawać dane dotyczące sieci będącej własnością przedsiębiorstwa zgodnie ze specyfikacją przedstawioną w tabeli (bez gazociągów bezpośrednich i kopalnianych).

Wiersz 01 wypełniają właściciele rurociągów przesyłowych, a wiersz 04 właściciele rurociągów dystrybucyjnych w podziale na ciśnienia.

Dodatkowo w wierszach 10-18 należy podać informacje związane z wiekiem sieci gazowej z wiersza 01 (sieć przesyłowa) lub wiersza 04 (sieć dystrybucyjna) w rozbiciu na przedziały wiekowe. Liczba km podana w wierszu 09 ma być równa liczbie km podanej w wierszu 01 lub w wierszu 04. Wiersze te należy wypełniać raz w roku, wraz ze sprawozdaniem za grudzień.

W kolumnie 1 należy podać długość sieci bez przyłączy gazowych, w kolumnie 2 długość sieci, bez przyłączy, wybudowanych i oddanych do użytku od początku roku, natomiast w kolumnie 3 długość sieci poddanych modernizacjom od początku roku (tylko dla wiersza 01). Pod pojęciem **modernizacji** należy rozumieć **przebudowę i rozbudowę** (zgodnie z definicjami z ustawy - Prawo budowlane), czyli działania w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych obiektu, co w przypadku gazociągu oznacza np. dodanie nowych funkcjonalności typu *smart*. Nie należy tu uwzględniać informacji na temat remontów, czyli prac polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego gazociągu, bez zmiany jego parametrów.

W kolumnie 4 należy podać informacje dot. długości gazociągów trwale (na stałe) wyłączonych z eksploatacji, w kol. 5 liczbę awarii mających wpływ na dostawy gazu do odbiorców (tzn. w wyniku których nie dostarczono gazu do odbiorców lub nastąpiły zakłócenia, ograniczenia w jego dostawie). Kol. 6 pokazuje liczbę odbiorców, którym nie dostarczono gazu w wyniku awarii a kolumna 7 i 8 ilość gazu niedostarczonego odbiorcom w wyniku awarii. Pod pojęciem „awarii” należy rozumieć zdarzenie niespodziewane na elemencie systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego, które spowodowało wstrzymanie lub ograniczenie realizacji usługi przesyłowej lub dystrybucyjnej i/lub poważne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, mienia i/ lub szkodę w środowisku. Czas trwania awarii przyjęto jako czas przerwy lub ograniczenia w realizacji usługi.

W kolejnych kolumnach dotyczących czynnych przyłączy gazowych należy podać: w kolumnie 9 długość czynnych przyłączy gazowych, w kolumnie 10 długość czynnych przyłączy gazowych oddanych do użytku od początku roku, a w kolumnie 11 liczbę wszystkich czynnych przyłączy gazowych w sztukach.

W przypadku gazociągów składających się z dwóch lub więcej równoległych nitek, należy podawać sumaryczną długość wszystkich nitek gazociągów tego samego zakresu średnic określonego w wierszach 01 ÷ 08.

Przez pojęcie **czynnych przyłączy gazowych** należy rozumieć napełniony gazem odcinek sieci gazowej od gazociągu zasilającego do kurka głównego wraz z zabezpieczeniem włącznikiem, służący do przyłączania instalacji gazowej znajdującej się na terenie i w obiekcie odbiorcy.

Dział 8. Długość gazociągów bezpośrednich i kopalnianych

W Dziale tym należy podawać dane dotyczące gazociągów bezpośrednich i kopalnianych będących własnością przedsiębiorstwa zgodnie ze specyfikacją przedstawioną w tabeli. W kolumnie 1 należy podać łączną długość gazociągów bezpośrednich i kopalnianych, w kolumnie 2 długość ww. gazociągów oddanych do użytku od początku roku.

W przypadku gazociągów bezpośrednich należy podać dane dotyczące ich długości w rozbiciu na poszczególne ciśnienia i średnice (wiersze 02 ÷ 20), natomiast długość gazociągów kopalnianych podajemy tylko ogółem (wiersz 21).

Gazociąg bezpośredni to gazociąg, który został zbudowany w celu bezpośredniego dostarczania paliw gazowych do instalacji odbiorcy z pominięciem systemu gazowego.

Przez pojęcie sieci **gazociągów kopalnianych** (złożowych, kolektorowych i ekspedycyjnych) należy rozumieć gazociąg lub sieć gazociągów wykorzystywane do transportu gazu ziemnego z miejsca jego wydobycia do zakładu oczyszczania i obróbki lub do terminalu albo wykorzystywane do transportu gazu ziemnego do końcowego przeładunkowego terminalu przybrzeżnego.

W przypadku gazociągów składających się z dwóch lub więcej równoległych nitek, należy podawać sumaryczną długość wszystkich nitek gazociągów tego samego zakresu średnic określonego w wierszach 01 ÷ 20.

Dział 9. Ilość gazu przetransportowanego sieciami przesyłowymi lub dystrybucyjnymi oraz zmiany liczby odbiorców gazu

W wierszach 01 ÷ 08 – należy podać ilości gazu (w mln m³ i w MWh) przetransportowanego przez przedsiębiorstwo do:

- odbiorców końcowych posiadających umowy kompleksowe,
- odbiorców końcowych posiadających odrębne umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu,
- odbiorców pozostałych, niebędących odbiorcami końcowymi.

Dział ten dotyczy:

- gazu ziemnego wysokometanowego,
- gazu ziemnego zaazotowanego podgrupy Lw (GZ 41,5),
- pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych,
- gazów uzyskanych z gazów skroplonych (mieszanina propan - butan oraz gaz ziemny skroplony LNG).

W wierszach 09 ÷ 12 należy podać dane o:

- liczbie nowych umów o przyłączenie do sieci zawartych w okresie od początku roku,
- liczbie odbiorców przyłączonych do sieci w okresie od początku roku,
- liczbie odbiorców odłączonych od sieci w tym samym okresie, przy czym przez liczbę odbiorców odłączonych należy rozumieć liczbę wszystkich odłączeń w danym okresie takich jak dobrowolna rezygnacja lub przymusowe odłączenie związane z niewypełnianiem warunków umowy, oraz
- liczbie odbiorców, którzy zmienili sprzedawcę według stanu na ostatni dzień miesiąca sprawozdawczego. Oznacza to odbiorców, którzy kiedykolwiek dokonali zmiany sprzedawcy (jest to wartość narastająca), a więc odbiorca, który wielokrotnie zmieniał sprzedawcę w ciągu roku jest w wierszu 12 ujmowany tylko raz.

Dział 10. Pojemność zbiorników magazynowych gazu ziemnego wysokometanowego

Dział ten dotyczy magazynowania gazu ziemnego wysokometanowego, którego bilans został pokazany w Dziale 1 w podziale na poszczególne magazyny gazu.

Dział 10 wypełniany jest przez właścicieli magazynów gazu i należy uzupełniać go co miesiąc, podając wolumeny gazu zarówno w mln m³ jak i MWh.

W wierszach 01 ÷ 21 należy podawać dane dotyczące pojemności zbiorników, maksymalne techniczne możliwości poboru dobowego i ilości faktycznie zmagazynowanego gazu w warunkach odniesienia (temperatura 0 °C i ciśnienie 101,325 kPa). W szczególności w wierszach 09 ÷ 14 należy podać dane dotyczące nowych pojemności magazynowych, oddanych do użytku w okresie od początku roku (mogą to być zarówno całkowicie nowe magazyny, jak i rozbudowy istniejących magazynów).

W wierszach 21 i 22 należy podać ilość faktycznie zmagazynowaną stanowiącą zapasy obowiązkowe, określoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dział 11. Pojemność zbiorników magazynowych gazu ziemnego zaazotowanego podgrupy Lw (GZ 41,5)

Dział ten dotyczy magazynowania gazu ziemnego zaazotowanego Lw (GZ 41,5), którego bilans został pokazany w Dziale 3.

Dział 11 wypełniany jest przez właścicieli magazynów gazu i należy uzupełniać go co miesiąc, podając wolumeny gazu zarówno w mln m³ jak i MWh.

W wierszach 02 ÷ 21 należy podawać dane dotyczące pojemności zbiorników, możliwości poboru i ilości faktycznie zmagazynowanego gazu w warunkach odniesienia (temperatura 0 °C i ciśnienie 101,325 kPa). W szczególności w wierszach 10 ÷ 15 należy podać dane dotyczące nowych pojemności magazynowych, oddanych do użytku w okresie od początku roku (mogą to być zarówno całkowicie nowe magazyny, jak i rozbudowy istniejących magazynów).

W wierszach 22 i 23 należy podać ilość faktycznie zmagazynowaną stanowiącą zapasy obowiązkowe, określoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dział 12. Pojemność zbiorników magazynowych pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych

Dział ten dotyczy magazynowania pozostałych gazów ziemnych zaazotowanych, których bilans został pokazany w Dziale 4.

Dział 12 wypełniają właściciele magazynów gazu i należy uzupełniać go co miesiąc, podając wolumeny gazu zarówno w mln m³ jak i MWh.

W wierszach 02 ÷ 21 należy podawać dane dotyczące pojemności zbiorników, możliwości poboru i ilości faktycznie zmagazynowanego gazu w warunkach odniesienia (temperatura 0 °C i ciśnienie 101,325 kPa). W szczególności w wierszach 10 – 15 należy podać dane dotyczące nowych pojemności magazynowych, oddanych do użytku w okresie od początku roku (mogą to być zarówno całkowicie nowe magazyny, jak i rozbudowy istniejących magazynów).

W wierszach 22 i 23 należy podać ilość faktycznie zmagazynowaną stanowiącą zapasy obowiązkowe, określoną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dział 13. Średnie ceny gazu ziemnego i jednostkowe opłaty za jego dostawę netto w kwartale

Dział 13 dotyczy średnich kwartalnych cen gazu ziemnego wysokometanowego, zaazotowanego podgrupy Lw oraz pozostałego gazu ziemnego zaazotowanego dla trzech głównych grup odbiorców końcowych: przemysłu, sektora usług i użyteczności publicznej oraz gospodarstw domowych. Grupy te określone są jedynie za pomocą przynależności sektorowej.

Ceny powinny być podane w zł/MWh w przeliczeniu na cały wolumen gazu sprzedanego odbiorcom końcowym w poszczególnych grupach, w rozbiciu na cztery składniki:

- średnią cenę sprzedanego gazu (bez żadnych opłat tj. bez podatku akcyzowego, podatku VAT, opłaty za usługi sieciowe abonamentu)),
- średnią wartość podatku akcyzowego; należy go pokazać w przeliczeniu na cały wolumen gazu sprzedanego odbiorcom w danej grupie, niezależnie od faktu płacenia akcyzy przez odbiorców
- średnią jednostkową opłatę za usługi przesyłu lub dystrybucji,
- średnią jednostkową opłatę abonamentową.

Wszystkie powyższe składniki należy podać według cen netto i suma wszystkich składowych z kolumn 1, 2, 3 i 4 powinna stanowić średnią cenę płaconą przez odbiorcę końcowego z danej grupy.

Dział 14. Zdolności techniczne w punktach połączeń z systemami państw sąsiednich i wielkość faktycznego transportu gazu przez te punkty połączeń

Dział 14 wypełniają operator systemu przesyłowego i operator systemu dystrybucyjnego, odpowiednio dla każdego punktu połączenia z systemem państwa sąsiedniego (punkt graniczny) usytuowanego w systemie, dla którego pełni obowiązki operatora oraz mniejsze firmy transportujące gaz własnymi sieciami. W kolumnie 0 należy wpisać kolejno punkty graniczne sieci eksploatowanej przez jednostkę sprawozdawczą. Są to zarówno punkty położone na granicach Polski, jak

i usytuowane wewnątrz kraju punkty poboru gazu z gazociągów przesyłowych. W kolumnach 1, 2, 3 i 4 należy wpisać odpowiednie zdolności techniczne dla przywozu i wywozu gazu w podanych punktach granicznych, tj. ilości gazu, jakie maksymalnie mogą być przetransportowane w ciągu 1 godziny (z dokładnością do trzech miejsc po przecinku) przez dany punkt graniczny, bez rozróżnienia celu transportu gazu (przywóz na teren RP lub dalszy przesył poza granice kraju). W kolumnach 5 i 6 należy podać faktyczną ilość gazu przetransportowanego przez każdy punkt graniczny narastająco od początku roku, a w kolumnie 7 średnie ciepło spalania przetransportowanego gazu.

Dział 15. Długoterminowe kontrakty zakupu gazu

Dział 15 wypełniają przedsiębiorstwa, które zawarły długoterminowe kontrakty zakupu gazu od kontrahentów zagranicznych. Za kontrakty długoterminowe uznajemy kontrakty zawarte na okres co najmniej 10 lat. W kolumnach 1 i 2 należy wpisać ilości gazu zakontraktowane na kolejne lata.

Dział 16. Ilości oraz ceny gazu ziemnego i jednostkowe opłaty za jego dostawę netto dla wybranych odbiorców

Dział ten powstał w nawiązaniu do zapisów *Ustawy o efektywności energetycznej* z dn. 15.04.2011 r. (Rozdz. 4, art. 12) i dotyczy sprzedaży gazu ziemnego (wysokometanowego, zaazotowanego Lw lub/i pozostałych gazów zaazotowanych) do następujących dwóch grup odbiorców:

- a. zużywających gaz na cele nieenergetyczne** (wiersze od 1 do 4);
przy czym pojęcie „**zużycie nieenergetyczne**” oznacza nośniki energii wykorzystywane jako surowce w różnych sektorach czyli nośniki, które nie zostały zużyte jako paliwo ani przetworzone na inne paliwo,
- b. zużywających gaz na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła** (wiersze od 5 do 8); w rozumieniu *Ustawy o efektywności* dotyczy to sprzedaży gazu przedsiębiorstwom energetycznym w celu zużycia na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła, z wyjątkiem sprzedaży przedsiębiorstwom energetycznym sprzedającym ciepło odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Polski, jeżeli łączna wielkość mocy zamówionej przez tych odbiorców nie przekracza 5 MW.

Dział 16 należy wypełniać **raz w roku, w sprawozdaniu za grudzień (najpóźniej do dnia 31 marca roku następnego)**.